

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 21XCdo/188/2016
Identifikačné číslo spisu: 6812206049
Dátum vydania rozhodnutia: 22.02.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Ivan Rumana
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:6812206049.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne: POHOTOVOST', s. r. o., so sídlom Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 807 598, proti žalovanej: Slovenská republika, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Župné námestie č. 13, o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, vedenej na Okresnom súde Revúca pod sp. zn. 6C/121/2012, o dovolaniach žalobkyne proti uzneseniam Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 41Co/670/2015-114 a 41Co/672/2015-120 zo dňa 25. novembra 2015, takto

rozhodol:

- I. Dovolania žalobkyne o d m i e t a.
- II. Návrh na prerušenie dovolacieho konania z a m i e t a.
- III. Žalovanej nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Revúca, ako súd prvej inštancie, uznesením č. k. 6C/121/2012-33 zo dňa 19.04.2013 uložil žalobkyni povinnosť zaplatiť súdny poplatok vo výške 66,-- eur za vznesenie námietky zaujatosti podľa položky 17a Sadzobníka súdnych poplatkov, tvoriaceho prílohu zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov (ďalej len „zákon č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch“), a to v lehote 10 dní od doručenia uznesenia.

2. O odvolaní žalobkyne Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, uznesením č. k. 41Co/670/2015-114 zo dňa 25.11.2015 rozhodol tak, že potvrdil napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie podľa § 219 ods. 1, 2 O. s. p. ako vecne správne. V odôvodnení rozhodnutia odvolací súd uviedol, že žalobkyni vznikla vznesením námietky zaujatosti poplatková povinnosť v súlade s Položkou 17a Sadzobníka súdnych poplatkov, tvoriaceho prílohu zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch. Následný postup súdu prvej inštancie pri vyrubení súdneho poplatku za námietku zaujatosti označil za správny. Dodal, že vecné oslobodenie občianskeho súdneho konania od súdneho poplatku podľa § 4 ods. 1 písm. k/ zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení účinnom do 30. septembra 2012 sa nevzťahuje aj na súdny poplatok za vznesenie námietky zaujatosti podľa položky č. 17a Sadzobníka súdnych poplatkov.

3. Proti uvedenému rozhodnutiu odvolacieho súdu podala žalobkyňa dovolanie. Dovolanie odôvodnila dovolacím dôvodom uvedeným v ustanovení § 241 ods. 2 písm. a/ zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej aj „O. s. p.“), ktorý konkretizovala vadami konania podľa § 237 ods. 1 písm. e/, f/ a g/ O. s. p. (t. j., že sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, že účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, že rozhodoval vylúčený sudca, a že súd bol nesprávne obsadený). Žiadala preto rozhodnutie odvolacieho súdu, ako aj rozhodnutie súdu prvej inštancie zrušiť. Zároveň navrhla prerušiť dovolacie konanie.

4. Okresný súd Revúca, ako súd prvej inštancie, uznesením č. k. 6C/121/2012-84 zo dňa 05.02.2015 uložil žalobkyni povinnosť zaplatiť súdny poplatok vo výške 20,-- eur za podané odvolanie podľa položky 7a Sadzobníka súdnych poplatkov, tvoriaceho prílohu zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov (ďalej len „zákon č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch“), a to v lehote 3 dní od doručenia uznesenia.

5. Na odvolanie žalobkyne Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, uznesením č. k. 41Co/672/2015-120 zo dňa 25.11.2015, uznesenie súdu prvej inštancie podľa § 219 ods. 1 O. s. p. ako vecne správne potvrdil. V odôvodnení rozhodnutia odvolací súd uviedol, že žalobkyni vznikla podaním odvolania poplatková povinnosť v súlade s ust. § 7a v spojení s ust. § 5 ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch. Nestotožnil sa s argumentáciou žalobkyne, že v danom prípade je konanie vecne oslobodené od súdneho poplatku podľa zákona o súdnych poplatkoch v znení účinnom do 30. 09. 2012. Zdôraznil, že vznik poplatkovej povinnosti žalobkyne za podanie odvolania je potrebné posúdiť podľa právnej úpravy účinnej v čase podania odvolania. Poplatkový úkon bol v predmetnej veci navrhnutý po 30. 09. 2012, kedy sa naň už vecné oslobodenie podľa zákona o súdnych poplatkoch v znení účinnom do 30. 09. 2012 nevzťahovalo.

6. Proti uzneseniu odvolacieho súdu podala žalobkyňa dovolanie, ktoré odôvodňuje tým, že súdy jej odňali možnosť konať pred súdom (§ 241 ods. 2 písm. a/ O. s. p. v spojení s § 237 písm. f/ O. s. p.). Odvolaciemu súdu vytkla prekvapivosť jeho rozhodnutia, ktorá mala byť daná tým, že dovolaním napadnuté uznesenie popiera doterajšiu konštantnú judikatúru a je v rozpore so zákonom a ústavnou úpravou. Navrhla uznesenie odvolacieho súdu, ako aj uznesenie súdu prvej inštancie zrušiť v celom rozsahu.

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací [§ 35 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C. s. p.“)], po zistení, že dovolania podala včas strana sporu zastúpená v súlade s ustanovením § 429 ods. 1 C. s. p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 C. s. p.) preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolania žalobkyne je potrebné odmietnuť, nakoľko smerujú proti rozhodnutiam, proti ktorým nie je dovolanie prípustné.

8. Vzhľadom k tomu, že dovolania boli podané pred 1. júnom 2016, t. j. za účinnosti zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov, dovolací súd postupoval v zmysle prechodného ustanovenia § 470 ods. 1, ods. 2 veta prvá C. s. p. (podľa ktorých ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti a právne účinky úkonov, ktoré nastali v konaní pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované) a prípustnosť dovolaní posudzoval podľa § 236, § 237 a § 239 O. s. p.

9. V prípade dovolania proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 41Co/670/2015-114 zo dňa 25.11.2015 ide o dovolanie podané v obdobnej veci, aká už bola v počte väčšom ako päť predmetom konania pred dovolacím súdom na základe skoršieho dovolania tej istej dovolateľky - viď konania vedené na najvyššom súde pod sp. zn. 6 Cdo 291/2013, 6 Cdo 417/2013, 6 Cdo 120/2014, 6 Cdo 281/2014, 6 Cdo 301/2014, 6 Cdo 304/2014, 1 Cdo 122/2014, 3 Cdo 310/2014, 4 Cdo 229/2014, 5 Cdo 311/2014. Dovolací súd sa s odôvodneniami rozhodnutí, ktoré boli vydané v týchto konaniach, v celom rozsahu stotožňuje a poukazuje na ne. V zmysle ustanovenia § 452 ods. 1 C. s. p. už ďalšie dôvody neuvádza.

10. So zreteľom na vyššie uvedené dovolací súd dovolanie žalobkyne smerujúce proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 41Co/670/2015-114 zo dňa 25.11.2015 podľa § 447 písm. c/ C. s. p. ako procesne neprípustné odmietol bez toho, aby sa zaoberal dôvodnosťou dovolania.

11. V prípade dovolania žalobkyne podaného proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 41Co/672/2015-120 zo dňa 25.11.2015, ide taktiež o dovolanie podané v obdobnej veci, aká už bola v počte väčšom ako päť predmetom konania pred dovolacím súdom na základe skoršieho dovolania tej istej dovolateľky - viď konania vedené na najvyššom súde pod sp. zn. 6 Cdo 221/2014, 6 Cdo 219/2014, 6 Cdo 236/2014, 6 Cdo 295/2014, 6 Cdo 253/2014, 6 Cdo 278/2014, 3 Cdo 428/2014, 5 Cdo 301/2014, 5 Cdo 390/2014, 5 Cdo 365/2014, 7 Cdo 398/2014, 7 Cdo 466/2014, 8 Cdo 265/2014. Dovolací súd sa s odôvodneniami rozhodnutí, ktoré boli vydané v týchto konaniach, v celom rozsahu stotožňuje a poukazuje na ne. V zmysle ustanovenia § 452 ods. 1 C. s. p. už ďalšie dôvody neuvádza.

12. So zreteľom na vyššie uvedené dovolací súd dovolanie žalobkyne smerujúce proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 41Co/672/2015-120 zo dňa 25.11.2015 podľa § 447 písm. c/ C. s. p. ako procesne neprípustné odmietol bez toho, aby sa zaoberal dôvodnosťou dovolania.

13. Z obsahu dovolania žalobkyne vyplýva, že navrhuje dovolacie konanie prerušiť podľa § 162 ods. 1 písm. b/ O. s. p. a podať Ústavnému súdu Slovenskej republiky návrh na konanie o súlade položky 17a sadzobníka ktorý tvorí prílohu zákona o súdnych poplatkoch s Ústavou Slovenskej republiky. Dôvodí, že inštitút námietky zaujatosti predstavuje procesnú obranu proti sudcovi, u ktorého má účastník konania pochybnosti o jeho nezaujatosti, ktorá sa nemá spoplatňovať pretože je jediným prostriedkom, ktorým sa účastník môže domôcť preskúmania prípadného dôvodu na vylúčenie sudcu. Poplatok za námietku zaujatosti má podľa nej povahu fakticky poplatku za vyjadrenie sa k otázke nestrannosti sudcu v zmysle čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, čo je neprípustný zásah do základného práva na spravodlivý proces vrátane práva na nestranný súd, garantovaného čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

14. Najvyšší súd návrhu žalobkyne na prerušenie konania podľa § 162 ods. 1 písm. b/ O. s. p. nevyhovel a tento zamietol, pretože položku 17a sadzobníka ktorý tvorí prílohu zákona o súdnych poplatkoch nepovažuje za rozpornú s Ústavou Slovenskej republiky a jej článkom 46 ods. 1.

15. Podľa § 162 ods. 1 písm. b/ O. s. p. súd konanie preruší, ak rozhodnutie závisí od otázky, ktorú nie je v tomto konaní oprávnený riešiť. Rovnako postupuje, ak tu pred rozhodnutím vo veci dospel k záveru, že všeobecne záväzný právny predpis, ktorý sa týka veci, je v rozpore s ústavou, zákonom alebo medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná; v tom prípade postúpi návrh ústavnému súdu na zaujatie stanoviska.

16. Najvyšší súd Slovenskej republiky sa argumentáciou žalobkyne, že zavedenie poplatku za námietku zaujatosti jej bráni vyjadriť sa k otázke zaujatosti sudcu nestotožňuje. Položka 17a bola do sadzobníka znovu zavedená zákonom č. 621/2005 Z. z. pretože dochádzalo k zneužívaniu inštitútu námietky zaujatosti a tak k zbytočnému predlžovaniu konania. Podľa dôvodovej správy k tomuto zákonu predmetný poplatok by mal mať povahu kaucie, ktorá by sa mala poplatníkovi vrátiť, ak námietku podal odôvodnene. Takéto obmedzenie je podľa najvyššieho súdu primerané a prispieva aj k zachovaniu iného ústavou zaručeného práva a to práva na prerokovanie veci v primeranej lehote. Daný poplatok za námietku sa navyše v prípade jej oprávnenosti účastníkovi konania podľa § 11 ods. 1 zákona o súdnych poplatkoch vráti. Otázkou vzťahu medzi právom na prístup k súdu a povinnosťou zaplatiť súdny poplatok sa zaoberal aj Európsky súd pre ľudské práva, ktorý v rozsudku zo dňa 19. júna 2001, č. sťažnosti 28249/95, vo veci Kreuz proti Poľsku uviedol, že nikdy nevyklúčil možnosť, že záujmy riadneho chodu justície môžu odôvodňovať zavedenie finančného obmedzenia na prístup jednotlivca k súdu a konštatoval, že požiadavku zaplatiť súdny poplatok v súdnom konaní nemožno pokladať za obmedzenie práva účastníka na prístup k súdu, ktoré je nezlučiteľné per se s článkom 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (odseky 59, 60).

17. Z týchto dôvodov je Najvyšší súd Slovenskej republiky názoru, že dovolateľka namieta rozpor s právom na prístup k súdu neoprávnene a preto jej návrh na prerušenie dovolacieho konania podľa § 162 ods. 1 písm. b/ O. s. p. zamietol.

18. V dovolacom konaní úspešnej žalovanej Najvyšší súd Slovenskej republiky náhradu trov dovolacieho konania nepriznal, nakoľko z obsahu spisu vyplýva, že jej v dovolacom konaní žiadne trovy nevznikli.

19. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.